

Vergaderjaar 2004–2005

26 283

Migratie Antilliaanse jongeren

Nr. 23

¹ Samenstelling:

Leden: De Vries (PvdA), Vos (GroenLinks), Hofstra (VVD), Lambrechts (D66), Adelmund (PvdA), voorzitter, Lazrak (Groep Lazrak), Hamer (PvdA), Arib (PvdA), Bussemaker (PvdA), Kant (SP), Wilders (Groep Wilders), Örgü (VVD), Balemans (VVD), Dijsselbloem (PvdA), Depla (PvdA), Vergeer (SP), Van Bochove (CDA), Ferrier (CDA), Huizinga-Heringa (ChristenUnie), Bruls (CDA), onder-voorzitter, Sterk (CDA), Varela (LPF), Algra (CDA), Eski (CDA), Nawijn (LPF), Hirsi Ali (VVD), Visser (VVD), Azough (GroenLinks), Jonker (CDA).

Plv. leden: Stuurman (PvdA), Van Gent (GroenLinks), Dittrich (D66), Tjon-A-Ten (PvdA), Leerdam (PvdA), Wolfsen (PvdA), Van Heemst (PvdA), Gerkens (SP), Van Miltenburg (VVD), Cornielje (VVD), Albayrak (PvdA), Eijssink (PvdA), Van Velzen (SP), Koopmans (CDA), De Vries (CDA), Van der Staaij (SGP), Mastwijk (CDA), Kraneveldt (LPF), Van de Camp (CDA), Rambocus (CDA), Eerdmans (LPF), Blok (VVD), Rijpstra (VVD), Halsema (GroenLinks).

² Samenstelling:

Leden: De Vries (PvdA), Dittrich (D66), Vos (GroenLinks), Rouvoet (ChristenUnie), Adelmund (PvdA), Buijs (CDA), Van Beek (VVD), Van Gent (GL), Van Bommel (SP), Halsema (GroenLinks), Mosterd (CDA), De Pater-van der Meer (CDA), Rambocus (CDA), Van Bochove (CDA), Wolfsen (PvdA), ondervoorzitter, Eerdmans (LPF), Sterk (CDA), Van Fessem (CDA), Nawijn (LPF), Tjon-A-Ten (PvdA), Blom (PvdA), Leerdam (PvdA), Visser (VVD), Van Hijum (CDA).

Plv. leden: Arib (PvdA), Van der Laan (D66), Van der Staaij (SGP), Van Dijken (PvdA), Van Haersma Buma (CDA), Van Miltenburg (VVD), Vendrik (GroenLinks), Van Velzen (SP), Van Baalen (VVD), Çörüz (CDA), Jager (CDA), Ormel (CDA), Timmermans (PvdA), Van den Brink (LPF), Joldersma (CDA), Van Oerle-van der Horst (CDA), Van As (LPF), Kalsbeek (PvdA), Straub (PvdA), Van Heemst (PvdA), Szabó (VVD) Örgü (VVD), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Koenders (PvdA), Hirsi Ali (VVD).

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 20 juni 2005

De algemene commissie voor Integratiebeleid¹ en de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken² hebben op 17 mei 2005 overleg gevoerd met minister Verdonk voor Vreemdelingenzaken en Integratie en minister Pechtold voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties over:

- de notitie **Antilliaanse Risicjongeren (26 283, nr. 19)**;
- de brief van de minister voor **Vreemdelingenzaken en Integratie van 13 mei 2005 over aanvullende maatregelen voor Antillianen en Arubanen (26 283, nr. 20)**.

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

Mevrouw **Sterk** (CDA) vindt het nodig dat na de jarenlange discussie over de problematiek van Antilliaanse risicjongeren maatregelen worden genomen. Weliswaar gaat het met de meeste Rijksgenoten in Nederland goed, maar een bepaalde groep Antilliaanse jongeren raakt in de problemen. Dat blijkt niet alleen uit de criminaliteitscijfers, maar ook uit de gegevens over schooluitval en werkloosheid. In dat licht is het te betreuren dat de notitie Migratie Antilliaanse Risicjongeren zo weinig nieuwe initiatieven bevat. Met die notitie wordt de ernst van de problematiek wel in beeld gebracht, maar die was al bekend.

Het is dan ook terecht dat de minister met haar brief van 13 mei met aanvullende maatregelen komt. Die moeten niet worden gezien als een poging om kost wat kost Rijksgenoten te weren of de problemen op het bordje van de Antilliaanse regering te leggen. Het gaat om de notie dat kinderen die kansarm zijn op de Antillen nog kansarmer worden als zij zonder de nodige kwalificaties naar Nederland vertrekken. Deze kinderen zou juist met de hulp van Nederland perspectief moeten worden geboden in de hun vertrouwde omgeving en men zou ze niet moeten laten pauperiseren in anonieme woningen in de grote steden van Nederland.

Zal het de regering lukken om de toelatingsregeling daadwerkelijk binnen een jaar te effectueren? Het invoeren van de regeling wordt gekoppeld aan een vormingsplicht voor de desbetreffende jongeren. Wat gebeurt er als over deze koppeling geen overeenstemming met de Antilliaanse rege-

ring wordt bereikt? Zal met deze vormingsplicht die jongeren worden bereikt waar het om gaat? Het betreft hier immers een groep jongeren die niet naar school gaat en die dus moeilijk in beeld te brengen is.

Mevrouw Sterk wijst erop dat jongeren vooral gebaat zijn bij een oplossing van de vele problemen op de Antillen zelf. Die problemen manifesteren zich in de vorm van armoede, drugscriminaliteit en tekortschietend onderwijs. Om op deze gebieden verbetering te bereiken dienen alle partners meer dan in het verleden hun verantwoordelijkheid te nemen. De Antilliaanse regering heeft aangegeven dat zij als gevolg van de toelatingsregeling misschien niet in staat is om alle probleemjongeren op te vangen. Voor die kwestie moet de Nederlandse overheid oog hebben. Zal de Nederlandse regering, in het geval zich deze ongewenste situatie voordoet, de Antilliaanse regering helpen met de opvang en, zo ja, hoe zal die hulp dan gestalte krijgen?

In het verleden is het rendement van de financiering van het Antillenbeleid laag geweest. Voor het nieuwe beleid is € 20 mln. beschikbaar. Is het mogelijk met outputfinanciering te werken en tussentijds verantwoording af te leggen?

Het is gebleken dat Antilliaanse leerlingen een taalachterstand van ten minste twee leerjaren hebben. Nederland heeft voor deze groep niet een speciaal taalprogramma. Is het mogelijk dat te ontwikkelen? Wat is de opvatting van de regering over de berichten dat op de Nederlandse Antillen steeds minder aandacht wordt besteed aan het Nederlands? Hoe wil zij voorkomen dat de taalachterstand van de Antilliaanse jongeren nog groter wordt?

Op het gebied van onderwijs schort het soms aan samenwerking tussen de Nederlandse Antillen en Nederland. Leerlingendossiers worden namelijk niet altijd uitgewisseld. Veel scholen in Nederland hebben geen idee van de achtergrond van de Antilliaanse leerlingen en weten niet hoe groot hun kennis is. Ook bij justitie en politie ontbreken vaak de nodige gegevens. Op welke manier denkt de minister hieraan iets te doen?

Een van de mogelijkheden om probleemjongeren op te vangen en te begeleiden zijn de internaatachtige voorzieningen. Het initiatief daartoe is met bovengenoemde notitie in oktober 2004 aangekondigd. Is op dat terrein al iets bereikt? De huisvesting van veel Antilliaanse jongeren is een groot probleem. Velen wonen bij tantes of oma's en lang niet altijd zonder wrijving. Het SEV (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting) is de organisatie die het initiatief van internaatachtige voorzieningen zou moeten ondersteunen. Echter, de subsidie aan het SEV voor deze taak zou zijn opgeheven. Klopt dat? Welke gevolgen zou dat hebben voor het project Direkshon?

Het is uitermate belangrijk dat de Antilliaanse gemeenschap wordt betrokken bij de begeleiding van de jongeren en daarvoor medeverantwoordelijk wordt gemaakt. In hoeverre is zij betrokken geweest bij de opstelling van de notitie? Zijn de berichten juist dat veel geld verloren is gegaan doordat verschillende instanties onvoldoende samenwerken? Steeds vaker wordt gemeld dat in Nederland genaturaliseerde Dominicanen en Columbianen wonen, terwijl zij geen enkel woord Nederlands spreken. Blijkbaar is dit het gevolg van het naturalisatieproces op de Nederlandse Antillen en Aruba. Is over deze kwestie gesproken tijdens het bezoek van de minister aan de Nederlandse Antillen? Hoe kan voorkomen worden dat dit verschijnsel zich blijft voordoen?

De heer **Dijsselbloem** (PvdA) vindt dat het kabinet achter de feiten aanloopt. De cijfers die in de stukken worden gepresenteerd, zijn namelijk achterhaald. Thans is namelijk de uitstroom van Antillianen groter dan de instroom. Daarom is het de vraag of de terugkeerregeling die het kabinet nu wil, urgent is. De problematiek is immers ontstaan door de grote stroom Antilliaanse jongeren die in de tweede helft van de jaren '90 naar Nederland kwam. Overigens is van die instroom slechts een deel in

Nederland in de problemen gekomen. Het zou dus logischer zijn dat het kabinet zich met zijn plannen meer richtte op de groep Antillianen die hier al is.

De heer Dijsselbloem wijst er voorts op dat zijn fractie bij de behandeling van de begroting Antilliaanse Zaken een aantal concrete voorstellen heeft gedaan om de problematiek aan te pakken. Een van die voorstellen was het plan premier Ys voor een sociale vormingsplicht op de Antillen actief steunen. Verder heeft de PvdA-fractie gepleit voor meer actie bij de uitvoering van de voogdijregeling voor de minderjarige Antillianen. Verder zouden de minderjarige Antillianen die al in Nederland zijn, die geen vast adres hebben en nog geen opleiding hebben genoten, moeten worden opgevangen in internaten en daar de nodige begeleiding moeten krijgen. Wat is de stand van zaken bij het effectueren van deze maatregelen?

Er is nog een specifieke groep die aandacht verdient. Vele honderden Antillianen zitten in Nederland in huizen van bewaring vanwege een poging om met drugs het land in te komen. Deze bolletjesslikkers zullen de komende jaren weer vrij komen. Er zijn signalen dat deze personen, uiteraard zonder werk en inkomen of huisvesting, door de grote steden zullen gaan zwerven. Daarom moet er voor deze personen een terugkeerregeling komen. Nederland zou voorts steun moet verlenen aan de opvang van drugsverslaafden op de Antillen, zodat de drugsverslaafden die terug moeten keren daar kunnen worden opgevangen.

De minister zegt in haar brief van 4 oktober dat de conceptversie van de notitie Migratie Antilliaanse Risicjongeren is besproken met de 18 Antillianengemeenten en het Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCaN). Wat is de uitkomst van dat overleg?

De PvdA-fractie vindt even als de CDA-fractie dat het rendement van de voorstellen hoger moet worden. Niet duidelijk is wat in de afgelopen jaren het effect van de aangewende middelen voor de migratie van Antilliaanse jongeren is geweest. Om in de toekomst meer resultaat te bereiken, moeten afspraken worden gemaakt over de doelstelling ten aanzien van minder schooluitval, het tegengaan van jeugdwerkloosheid en de afname van jeugdcriminaliteit.

De PvdA-fractie heeft overleg gepleegd met het Antilliaanse en Arubaanse jongerenforum. Daarbij bleek dat veel jongeren zelf initiatieven willen nemen. Heeft de regering ook met dit forum overleg gepleegd? Op welke manier wil de minister de Antilliaanse gemeenschap betrekken bij de uitvoering van de plannen en op welke manier zullen de jongeren zelf een inbreng leveren?

De minister schrijft op 4 oktober dat het ministerie van Justitie het voortouw wil nemen bij het bij elkaar brengen van deskundigen van gemeenten, wetenschappelijke instellingen, projecten en de Antilliaanse gemeenschap voor een verdere gedachtevorming over een effectieve gezinsondersteuning, vormen van begeleid wonen en internaatachtige voorzieningen. Wil zij meer concreet aangeven wat er op deze punten gaat gebeuren?

De gemeenten hebben ervoor gepleit de jongeren op de Antillen een betere voorlichting te geven. Wat is de opvatting van de minister op dit punt? De gemeenten hebben ook gepleit voor een sturende rol van de minister voor V en I bij de uitwisseling van informatie tussen politie in de verschillende gemeentes. Die uitwisseling is nodig om de Antilliaanse jongeren zonder vast adres in beeld te krijgen. Zal de minister aan dit verzoek gevolg geven?

De heer Dijsselbloem wijst er voorts op dat voor het effectueren van de terugzendregeling op de Antillen de vormingsplicht moet gelden. Wat doet Nederland om dat idee te realiseren? Nederland heeft wel steun toegezegd, maar die steun zou zich beperken tot het doen van een pilot. Ook de ambtelijke ondersteuning, die aanvankelijk ruimhartig was toegezegd, blijkt nog niet te zijn geëffectueerd. Bovendien vormt de manier

waarop de terugzendregeling is gepresenteerd een bedreiging voor de totstandkoming van de vormingsplicht.

Daarnaast zijn er nog juridische obstakels. Het gestelde in artikel 40 van het Statuut zou kunnen impliceren dat er voor elke jongere die men wil terugsturen een vonnis van de Antilliaanse rechter moet zijn. Daarbij komt dat de Arubaanse regering geen vormingsplicht zal instellen, zodat de terugzending van Arubaanse jongeren om die reden onmogelijk wordt. Verder is het mogelijk dat sluiproutes ontstaan en dat Antilliaanse jongeren bijvoorbeeld via België naar Nederland komen.

De heer **Van Bommel** (SP) benadrukt eveneens dat het met het merendeel van de Antilliaanse jongeren in Nederland goed gaat. Dit blijkt uit de cijfers. Helaas dragen de berichten in de media over de handelwijze van het kabinet bij aan stigmatisering en negatieve beeldvorming van de Antillianen. Dit optreden van het kabinet bemoeilijkt dan ook het vinden van een gezamenlijke oplossing door de autoriteiten op de Antillen en die in Nederland.

In het televisieprogramma Buitenhof zei de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties dat hij baalde. Maar waar baalde hij van? Misschien stoorde het hem dat de afspraak die in het kabinet was gemaakt over een toegangsregeling voor Antillianen vroegtijdig naar buiten was gekomen en hij premier Ys daarover niet van te voren had kunnen informeren. Of baalde de minister van het feit dat hij in dat programma aan dit voorval werd herinnerd?

De heer Van Bommel wijst er voorts op dat zijn partij zeer wel bereid is tot het nemen van maatregelen om voor de Antilliaanse jongeren het perspectief op de Antillen te verbeteren. Het is niet goed dat deze jongeren met weinig kansen, weinig opleiding en weinig vorming naar Nederland komen. De betrokkenheid van Nederland om hierin verandering te brengen is hard nodig, maar welke concrete maatregelen, ook in financiële zin, worden er genomen om aan het verbeteren van het perspectief van de Antilliaanse jongeren een wezenlijke bijdrage te leveren?

De SP-fractie heeft eerder aangegeven dat het idee van de voogdijregeling haar steun heeft. Voor veel jongeren zou die regeling een verbetering van hun situatie betekenen. De andere maatregelen vragen echter nog om discussies, zoals de zelfstandige voorziening die het mogelijk maakt om probleemjongeren terug te kunnen sturen naar de Antillen. De koppeling tussen deze voorziening en de sociale vormingsplicht is alleen mogelijk als die vormingsplicht daadwerkelijk gestalte krijgt. Echter, de manier waarop het hele voorstel door de regering naar buiten is gebracht, heeft de kans op slagen verkleind. Voor het slagen van het gehele project is namelijk overeenstemming nodig met de autoriteiten op de Antillen, maar aangezien die zich gebruuskeerd voelen is de vraag of nog overeenstemming mogelijk is. Daarmee zou de voornaamste grondslag voor de regeling komen te vervallen, terwijl op zichzelf juist die vormingsplicht een goed idee was. De artikelen 36 en 40 van het Statuut gaan over de verplichting tot onderlinge bijstand, overleg en samenwerking. Daarom is zonder overeenstemming het project juridisch niet haalbaar.

Met de notitie Migratie Antilliaanse Risicjongeren worden projecten beschreven voor sluitende opvang en begeleiding van naar Nederland komende Antilliaanse risicjongeren. Verschillende gemeenten hebben met die projecten successen geboekt, maar op welke manier dienen die successen andere gemeenten tot voorbeeld? Op welke manier zal de coördinerend minister bevorderen dat projecten die goed verlopen hun vertaling krijgen in andere gemeenten? Is het wel juist om bij deze projecten uit te gaan van de veronderstelling dat zich te veel risicjongeren blijven aandienen? Waarop is dit uitgangspunt gebaseerd? Over de mentorprojecten is voor OCW en Justitie rapport uitgebracht. Een advies uit dat rapport is het instellen van een landelijk expertisecentrum

mentoring. Is dat advies opgevolgd? Het onderzoek van de UvA wijst uit dat bijzonder veel effecten zijn te verwachten van de maatregel waarmee een geslaagde mentor wordt toegewezen aan een mentor die hulp nodig heeft. Wordt die maatregel hier ook toegepast? Wat is de oorzaak van de relatief hoge schooluitval van Antilliaanse VMBO-leerlingen?

De heer **Dittrich** (D66) sluit zich aan bij de opmerking van voorgaande sprekers die daarmee hebben benadrukt dat het met heel veel Antilliaanse jongeren ontzettend goed gaat. Sterker, het contact met Antillianen en de uitwisseling van personen is een verrijking voor de Nederlandse samenleving. Het is daarom toe te juichen dat bij het laatste referendum op Curaçao de bevolking heeft gekozen voor een plaats binnen het koninkrijksverband.

Dat laat onverlet dat het met een deel van de Antilliaanse jongeren niet goed gaat. Dat houdt ook verband met het verslechterende klimaat op de Antillen. Met name bewoners van Curaçao ondervinden de dreiging van criminaliteit en kansloze jongeren. In sommige wijken van de Nederlandse grote steden is er eveneens de dreiging van een ongewenste situatie en de urgentie om dat probleem op te lossen is inmiddels groot. In dat licht zijn de nieuwe voorstellen van de ministers Verdonk en Pechtold geheel terecht. Met die voorstellen wordt immers de betrokken jongeren weer perspectief geboden. De Nederlandse regering koppelt aan de nieuwe maatregelen namelijk een vormingsplicht. Daardoor krijgen de jongeren weer kans op onderwijs en werk en kunnen zij uiteindelijk beter participeren in de samenleving. Het gaat er nu om dat afspraken worden gemaakt over de aanpak van de jongeren die eventueel worden teruggestuurd.

Voor de voorgestelde maatregelen is een wetwijziging nodig. Verschillende juristen zullen wijzen op mogelijke obstakels. Die eventuele obstakels mogen evenwel geen belemmering zijn voor het proces. Bij de behandeling van het desbetreffende wetsontwerp kan de Kamer immers haar oordeel over de gekozen oplossingen geven. Ook een eventuele negatieve beoordeling door de Antilliaanse regering mag in dit stadium geen bezwaar zijn voor het Nederlands parlement.

De regering van de Antillen wil in voorkomende gevallen het niet nakomen van de vormingsplicht strafbaar stellen. De vraag is echter of men op de Antillen daarvoor voldoende rechterlijke capaciteit heeft dan wel of men aan de eventuele vervolgingen prioriteit zal geven. Wordt op de Antillen geregistreerd welke jongeren zich onttrekken aan de sociale vormingsplicht?

De heer Dittrich onderstreept ten slotte het belang van de betrokkenheid van Nederland bij de oplossing van de problemen op de Antillen. Wat heeft de minister op dit punt kunnen bereiken in zijn gesprekken met de autoriteiten op de Antillen?

De heer **Van der Staaij** (SGP) vindt de notitie Migratie Antilliaanse Risicjongeren nuttig, maar meent tegelijk dat de gezichtspunten niet nieuw zijn. Hij kan op hoofdlijnen instemmen met de voorgestelde maatregelen, maar benadrukt dat consistentie thans gewenst is. Het beleid dient gekenmerkt te worden door preventie en repressieve maatregelen. Dus enerzijds dient men de jongeren kansen te bieden, maar tegelijk de misstappen te veroordelen.

De drie harde doelstellingen van de regering zijn het reduceren van voortijdig schoolverlaten met 50%, het terugdringen van de werkloosheid met 30% en de oververtegenwoordiging van Antilliaanse jongeren in de criminaliteitscijfers met 30%. Het is van belang dat het beleid zo nodig kan worden bijgesteld. Dit is echter alleen mogelijk als met tussentijdse rapportages wordt gewerkt. Is het kabinet bereid die uit te brengen?

De heer Van der Staaij merkt op dat de voorgedijregeling nog weinig heeft opgeleverd. Thans meldt de regering weer dat een sluitende aanpak

wordt nagestreefd, maar hoe overtuigend is dit? Kan de minister garanderen dat de voorgedijregeling nu wel vruchten gaat afwerpen? In hoeverre worden de plannen voor internaatachtige voorzieningen uitgevoerd? De heer Van der Staaij steunt het idee om de eventuele terugzending van Antilliaanse jongeren te koppelen aan een vormingsplicht. De vormingsplicht moet echter op de Antillen worden nagekomen. Nederland is dus afhankelijk van de vorderingen die op dat punt op de Antillen moeten worden gemaakt, hetgeen risico's met zich brengt. De brief van 13 mei 2005 meldt dat de Antillen en Aruba reeds jaren vestigingseisen stellen. Impliceert dat dat ook Nederland vestigingseisen kan stellen? Zo ja, biedt dit naast de koppeling aan de sociale vormingsplicht een juridische basis voor terugzending? De heer Van der Staaij wijst op enkele mogelijke nevenverschijnselen, zoals het ontstaan van sluiproutes en een verhoogde instroom van Antillianen voorafgaande aan de inwerkingtreding van de terugzendregeling. Bestaat niet het gevaar dat Antilliaanse jongeren niet via Schiphol, maar op andere wijze binnenkomen? Zou dat de effectiviteit van de terugzendregeling kunnen ondermijnen? Hij erkent ten slotte dat over de te nemen maatregelen overleg moet worden gevoerd met de autoriteiten op de Antillen, maar meent dat in aanmerking moet worden genomen dat over het probleem van de risicojongeren reeds lang wordt gesproken. Het zou dan ook niet terecht zijn het onderwerp als iets totaal nieuws aan de orde te stellen.

De heer **Nawijn** (LPF) vindt dat de regering met haar brief van 13 mei 2005 voor een goede oplossing kiest. Na jaren van praten gaat er nu eindelijk iets gebeuren. De regering moet thans niet terugdeinzen voor het oplossen van de juridische kwesties. Het Statuut is al te lang een struikelblok geweest. Als de regering nu niets doet zou zij haar ogen sluiten voor het feit dat zowel op de Antillen als in Nederland de criminaliteit onder risicojongeren voor te veel overlast zorgt. Alleen de instroom beperken is niet genoeg. Ook tegen Antillianen die al langer in Nederland zijn en die voor overlast zorgen moeten maatregelen kunnen worden genomen. Uiteraard is overleg met de autoriteiten op de Antillen nodig, maar in de media is het bericht verschenen dat de premier van de Antillen minister Pechtold tijdens zijn bezoek niet wilde ontvangen. Is dat bericht juist? Hanteren Aruba en de Antillen nog steeds zelfstandige vestigingseisen voor Nederlanders uit Europa? Zo ja, moet ook dit aspect niet in aanmerking worden genomen? Het zou logischer zijn om het geld dat nu in Nederland wordt aangewend voor het financieren van allerlei projecten te gebruiken voor verbetering van de situatie op de Antillen. Daar moet de armoede worden bestreden en de werkgelegenheid worden bevorderd. Daarom moet men zich niet richten op het tot stand brengen van allerlei voorzieningen voor Antilliaanse jongeren in Nederland. Die voorzieningen moeten op de Antillen worden gerealiseerd. Dat is goedkoper en zorgt voor werkgelegenheid daar. De heer Nawijn wijst ook op de mogelijkheid van een instroom via een andere grensoverschrijding dan Schiphol. Hoe denkt de regering dat probleem op te lossen? Terecht wordt thans de mogelijkheid van uitzetting als bijkomende straf voorgesteld. Wil minister voor V en I die mogelijkheid ook toepassen bij groeperingen uit andere landen die voor overlast zorgen?

De heer **Luchtenveld** (VVD) is eveneens blij met de duidelijkheid die met de brief van 13 mei van de regering wordt geboden. Terecht gebeurt ook op de Antillen het nodige om de criminaliteit terug te dringen en om de jongeren meer perspectief te bieden. Tegelijk moeten de jongeren in de Antillengemeenten in Nederland meer begeleiding en opvang krijgen. Bij dit alles is echter de voorgestelde toelatingsregeling nodig om te voor-

komen dat jongeren instromen die hier minder kans op ontplooiing hebben dan op de Antillen. Ook de mogelijkheid van terugzending als bijkomende straf is terecht. Door de jongeren die het niet goed doen terug te zenden, wordt het leefklimaat voor de jongeren die zich wel goed ontwikkelen beter.

Terugzending alleen zou in sommige gevallen niet voldoende moeten zijn. Als men hier is veroordeeld voor misdrijven met een langer durende gevangenisstraf, zou men die straf op het eiland waar men vandaan komt moeten uitzitten en niet in een Nederlandse gevangenis. Die maatregel zou ook moeten gelden voor allochtonen die zich hier aan misdrijven schuldig maken.

De heer Luchtenveld wijst er voorts op dat het resultaat van de projecten in de diverse gemeenten onderling nogal verschilt. Dat roept de vraag op naar de effectiviteit van de bestede middelen. Worden met de gemeenten prestatieafspraken gemaakt? Is het mogelijk om bij onvoldoende resultaat het toegezegde geld niet uit te keren dan wel om verbeterplannen te eisen alvorens opnieuw geld uit te keren?

Justitie zou met een quick scan achterhalen hoe groot de groep Antilliaanse jongeren is die niet in de GBA staan ingeschreven. Wanneer zullen de cijfers van dit onderzoek gepresenteerd worden?

De heer Luchtenveld is eveneens van mening dat de thans gepresenteerde voorstellen reeds een lange voorgeschiedenis kennen en dat het daarom vreemd zou zijn als men het van Antilliaanse zijde zou doen voorkomen dat het om iets geheel onverwachts gaat. De maatregel past overigens bij het beleid van de Antillen zelf die met zelfstandige vestigingseisen de toelating regelen. Natuurlijk is medewerking van de Antillen belangrijk. Op welke manier zal dit proces worden voortgezet als onverhoopt mocht blijken dat de autoriteiten hun medewerking aan de voorgestelde maatregel niet willen verlenen?

Mevrouw **Azough** (GroenLinks) erkent dat kansarme, werkloze Antilliaanse jongeren in sommige gemeenten al jaren een probleem vormen. Haar ervaring als bewoonster van de Tarwewijk in Rotterdam bevestigt dat. Overlast en onveiligheid in Antillengemeenten is inmiddels een urgent probleem zijn. Echter, voor de oplossing van dit probleem kiest het kabinet voor een maatregel die haar doel voorbij lijkt te schieten. Er wordt daarmee namelijk een koppeling gelegd tussen de overlast in bepaalde wijken en de migratie van Antilliaanse jongeren. De grootste problemen worden juist veroorzaakt door een klein aantal Antilliaanse jongeren die al jaren in Nederland woont of daar geboren is. In 2004 gingen zelfs 2000 Antillianen meer weg dan erbij kwamen. De minister stelt dat van de 4263 Antillianen die in 2003 naar Nederland kwamen 62% jonger dan 25 jaar was. Hoeveel van deze jongeren kwamen terecht in een uitkeringssituatie? Hoeveel van deze jongeren gingen studeren? Als men die aantallen in aanmerking neemt, blijkt dat de meeste Antilliaanse jongeren wel degelijk andere bedoelingen hebben dan werkloos rondhangen. Dit blijkt ook uit de cijfers die de burgemeester van Dordrecht verstrekke. Van de 3100 Antillianen daar zorgen er 100 voor een probleem. Juist die burgemeester vindt dat de huidige voorstellen van de regering meer kwaad dan goed doen. Die verkleinen het draagvlak onder de Antillianen om tot constructieve samenwerking te komen.

De notitie Migratie Antilliaanse Risicjongeren bevat wel een groot aantal voorstellen, maar zij blinken uit in vaagheid. Bovendien spelen de problemen die worden opgesomd reeds lang. Met de voorstellen denkt men ten onrechte alleen aan de jongeren, terwijl het juist een gemeenschapsprobleem is. Te denken valt in dit verband aan de sociale ellende van tienermoeders. Daarvoor ontbreken nog steeds concrete maatregelen van het kabinet. Pas als de verwaarlozing van een groep leidt tot criminaliteit wil het kabinet in actie komen, terwijl het kabinet juist eerder daadkracht zou moeten tonen.

Die daadkracht toont het wel als het om het terugzenden van Antillianen gaat. Dat terugzenden wordt gekoppeld aan de sociale vormingsplicht op de Antillen, maar nog niet duidelijk is hoe die gestalte moet krijgen. Daarnaast is het de vraag of de maatregel juridisch houdbaar is. De Antilliaanse jongeren zijn immers ingezetenen van het Koninkrijk en hebben uit dien hoofde het recht zich binnen dat Koninkrijk vrijelijk te bewegen. Of zijn Antillianen en Arubanen geen Nederlanders meer?

Hoe zal de minister haar beleid handhaven? Wie voert de controle uit? Antillianen die via Brussel binnenkomen hebben een Nederlands paspoort, maar zouden met deze maatregel toch illegaal in Nederland zijn. Er zou dus een nieuwe groep illegalen ontstaan.

Op zichzelf is de sociale vormingsplicht op de Antillen een goed middel, maar eigenlijk is ook dat idee niet nieuw. De motie-Verhagen vraagt immers om een algemene leer- of werkplicht voor alle jongeren onder de 23 jaar. Geen enkele jongere die tot werken in staat is, zou werkloos thuis moeten zitten, ongeacht zijn herkomst. Naast de voorgaande bezwaren is er nog het morele aspect dat Nederland zich verantwoordelijk behoort te voelen voor het lot van Antilliaanse jongeren. Het zou dus niet terecht zijn om zich louter op zakelijke gronden te ontdoen van deze groep. Het argument van de regering is dat de bedoelde groep in Nederland een armzalige toekomst tegemoet gaat en in de marge dreigt te verdwijnen. Echter, als de regering deze jongeren terugstuurt zullen zij veelal in een armoedige situatie terecht komen en juist de kans lopen in de marge te verdwijnen. Ten onrechte gaat de regering dan ook voorbij aan de maatregelen die op de Antillen en op Aruba nodig zijn.

Bovendien wordt met deze plannen een verwerpelijke onderscheid tussen Nederlanders gemaakt, met als ultiem dieptepunt de afwijkend hogere straf, namelijk verbanning van die Antillianen en Arubanen die een crimineel feit begaan. Moet uit het gestelde in de brief van 13 mei op dit punt begrepen worden dat minister Donner in de Vreemdelingenwet een nieuwe categorie aan de zogenaamde glijdende schaal gaat toevoegen en dat die categorie bestaat uit de Antillianen en Arubanen die al in Nederland verblijven?

De manier waarop de autoriteiten op de Antillen werden ingelicht over de Nederlandse plannen, getuigt niet van veel diplomatie. De Antilliaanse regering moest in de krant de plannen van het kabinet lezen. Een dergelijke gang van zaken bevordert niet het klimaat dat nodig is om de plannen uit te voeren. Die plannen zetten overigens de verhoudingen binnen het Koninkrijk op scherp en bevorderen niet de discussie die wel gevoerd moet worden, namelijk de discussie over de problemen op de Antillen.

Het antwoord van de bewindslieden

Minister **Verdonk** antwoordt dat zij het beleid dat sinds 1994 wordt gevoerd voor de aanpak van Antilliaanse probleemjongeren wil verscherpen met een aantal specifieke maatregelen. Die verscherping is conform de wens van de 22 betrokken gemeenten. Met deze gemeenten worden voor 1 juni aanstaande bestuurlijke arrangementen aangegaan. Dat betekent niet dat alle problemen worden afgewenteld op de gemeenten, maar dat het accent voor de uitvoering van het beleid daar wel komt te liggen. De gemeenten zullen ook zelf voor de nodige afstemming van de verschillende maatregelen moeten zorgen.

De minister wijst er voorts op dat het beleid van het kabinet wordt gekenmerkt door een meer sluitende ketenaanpak, waarbij sprake zal zijn van betrokkenheid van de Antilliaanse gemeenschap en het inbedden van een specifieke benadering in een meer structurele aanpak. Dit beleid moet resulteren in meer zicht op de omstandigheden van de Antilliaanse jongeren, het voorkomen van afglijden van die jongeren naar afwijkend gedrag en vermindering van overlast en criminaliteit. Preventie heeft hierbij de nadruk.

De bestuurlijke arrangementen zullen zakelijke, niet-vrijblijvende afspraken bevatten over de te bereiken resultaten. De financiering van de projecten wordt voor de helft gedragen door het Rijk en voor de helft door de gemeenten. Het doel van de projecten is het creëren van een stabiele leefsituatie. Mogelijkheden daarvoor zijn: mentoring en begeleid wonen. De gemeenten kiezen vooralsnog niet voor het inrichten van internaten voor Antilliaanse jongeren, maar de optie blijft aanwezig. Eventueel moet daarover in de bestuurlijke arrangementen een bepaling worden opgenomen.

Er wordt niet alleen overleg gevoerd met de Antillianengemeenten. Ook met de Antilliaanse gemeenschap zelf wordt gesproken, bijvoorbeeld via de Kerngroep Antilliaanse Gemeenschap (KAG). Het is de wens van de regering dat de betrokken gemeenten gebruik maken van de deskundigheid en de ervaringen van de Antillianengemeenschap.

Voor de bestuurlijke arrangementen komen die gemeenten in aanmerking die te kennen hebben gegeven de problematiek van de risicojongeren prioriteit te willen geven en die gezegd hebben te willen investeren in een specifiek Antillianenbeleid. De regering beoordeelt de plannen van de gemeenten voor cofinanciering. Bij die beoordeling gaat de regering na of de desbetreffende gemeente er blijk van heeft gegeven de problematiek doortastend en met voorrang te willen aanpakken. Het resultaat van de bestuurlijke arrangementen zal worden gemonitord en over de uitkomsten zal de Kamer worden geïnformeerd.

De regering voert ook regulier overleg met het Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCaN). Met name het OCaN heeft aangegeven dat in de nota gesproken moest worden over Antilliaanse risicojongeren en niet over de Antilliaanse jeugd. Daarmee gaf het orgaan aan dat niet een verkeerd beeld mag worden geschetst van de jongeren in het algemeen. Het gaat hier om een bepaalde groep die voor overlast zorgt. Naast het overleg met genoemde instanties en organen wordt ook gesproken met formele en informele jongerengroepen.

De betrokkenheid en bereidwilligheid blijkt ook uit het werk van de stichting COACH (Centrale Organisatie van Antilliaanse Coaches en Humanitaire vraagstukken). In 2004 is deze organisatie opgericht om Antilliaanse coaches en mentoren op te leiden. Op 17 februari jongstleden is aan 72 opgeleide mentoren en coaches een certificaat uitgereikt. Coaches hebben geen gemakkelijke taak, maar de motivatie waarmee deze mensen het moeilijke werk doen, verdient alle lof.

Aan ondersteuning door de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) is geen behoefte meer. De projecten die door haar zijn gestart, verlopen goed. De subsidie voor dit onderdeel van Direkshon is per 1 januari 2005 beëindigd.

Wat de uitwisseling van gegevens over Antilliaanse jongeren betreft wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande systemen. Bij de politie is dat het Opsporingssysteem (OPS) en bij justitie de Verwijsindex Personen (VIP). Er wordt naar gestreefd om de informatie uit deze twee domeinen samen te brengen. Daarover vindt begin juni overleg plaats met de Antillianengemeenten.

Scholen met leerlingen met een taalachterstand kunnen desgewenst ondersteuning krijgen van experts op het terrein van de voor- en vroegschoolse educatie. Als gemeenten te maken krijgen met het probleem van Antillianen die wel Nederlands spreken maar niet voldoende, is het mogelijk dat met het bestuurlijke arrangement daarop wordt ingespeeld en dat in dat kader aan een aparte voorziening wordt gewerkt.

Het kabinet gaat nog na of het middelen kan vrijmaken om de gegevens van Antillianen te achterhalen die nergens staan ingeschreven. Een quick scan is daarvoor niet voldoende. Als het onderzoek wordt uitgevoerd, wordt de Kamer schriftelijk meegedeeld wanneer het rapport van dit onderzoek is te verwachten.

De minister reageert vervolgens op de opmerkingen over de migratie-

regulerende maatregelen en wijst er allereerst op dat de voorgestelde maatregelen complementair zijn aan de Antilliaanse maatregelen waarmee men wil voorkomen dat Antilliaanse minderjarigen zonder een kans op een plaats in de Nederlandse samenleving vertrekken. Nederland baseert zich zoveel mogelijk op bestaand juridisch instrumentarium, dus op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de voogdij en op de bepalingen in het Statuut. De voorziening is wel aanvullend op, maar niet afhankelijk van de maatregelen op de Antillen en Aruba en is bedoeld voor de risicojongeren.

De regering stelt niet een generieke toelatingsregeling voor. De jongeren die zich hier willen vestigen moeten kunnen aantonen dat zij voldoende opleiding hebben genoten om hier een vervolgstudie te doen of werk te vinden. Als een jongere zich hier niet wil vestigen, maar alleen voor vakantie- of familiebezoek komt, moet hij dat aannemelijk kunnen maken. Als hij niet die opleiding heeft die hem buiten het bereik van de vormingsplicht brengt en hij niet aannemelijk kan maken dat hij hier slechts voor familiebezoek of vakantie komt, wordt hij teruggestuurd. Er wordt dus voor een bepaalde, specifieke doelgroep een drempel opgeworpen. Signalering van de doelgroep vindt plaats op Schiphol. Een andere manier van signalering is het contact met autoriteiten: politie of gemeente. De beslissing tot terugzending wordt uiteindelijk genomen door de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie met de gebruikelijke mogelijkheden voor bezwaar en beroep. De formele beslissing hoeft niet te worden genomen als men vrijwillig vertrekt, als het OM terugzendt op verzoek van de autoriteiten op de Antillen of als de rechter de terugkeer oplegt als bijzondere voorwaarde of bijkomende straf bij een veroordeling.

De rechtmatigheid van de voorziening is uitgebreid getoetst aan de Grondwet, het Statuut, het EG-verdrag en de mensenrechtenverdragen EVRM en BUPO. Door een vorig kabinet is ook grond gevonden voor de mogelijkheid van het stellen van een generieke maatregel. Daarvan wordt thans geen gebruik gemaakt. Hier gaat het om een voorziening die is bedoeld voor een specifieke groep en voor de oplossing van een concreet probleem.

De Antilliaanse autoriteiten erkennen dat een bepaalde groep jongeren die voortijdig de school verlaat en geen kans op werk heeft een groot maatschappelijk probleem vormt. Zij zijn zich ook bewust van hun verantwoordelijkheid. Mochten zij echter toch afzien van maatregelen, dan ontslaat dat de Nederlandse regering niet van haar plicht om adequate maatregelen te nemen voor een specifieke groep. Het Statuut laat dat toe. Nederland is dus niet afhankelijk van hetgeen de Antillen met de vormingsplicht doet. Als de vormingsplicht op de Antillen onverhoopt niet door zou gaan, dan treft Nederland zelfstandig een aparte wettelijke grondslag die zich richt op kansloze jongeren. Er wordt gestreefd om binnen een jaar de wettelijke regeling tot stand te brengen. Hierbij is de regering echter ook afhankelijk van de Kamer.

Minister **Pechtold** waardeert de opmerkingen van de Kamerleden waarmee zij te kennen hebben gegeven dat het met veel Antilliaanse jongeren goed gaat. Helaas blijven zich met een bepaalde groep problemen voordoen en juist voor die groep is de zelfstandige, aanvullende maatregel nodig, waarmee een sluitende regeling tot stand komt voor ongewenste migratie.

De minister merkt vervolgens op dat hij het overleg met de gouverneur en de premier van de Antillen zodanig had getimed dat de kans op lekken van de bespreking van de voorgenomen maatregel in het kabinet gering zou zijn. Hij was dan ook zeer verbaasd dat voorafgaande aan die bespreking het bericht over de extra voorziening werd gepubliceerd. Daarmee werd het overleg bemoeilijkt, maar deze gang van zaken leidde er ook toe dat de kwestie nadrukkelijk onderwerp van gesprek was bij het bezoek aan

de verschillende eilanden, waardoor begrip voor wederzijdse standpunten kon worden bevorderd. De gesprekken op de Antillen zijn dan ook niet zonder resultaat gebleven. Dat in eerste instantie telefonisch met premier Ys moest worden gesproken, had niet te maken met een afwijzing, maar met de samenloop van omstandigheden. Hoewel er in de reacties sprake was van een mogelijk ander temperament dan dat men in Nederland kent, bleek dat de autoriteiten daar zeer wel op de hoogte zijn van de problemen. De politici hebben tijd nodig om hun eigen achterban in te lichten, maar zij zijn bereid tot overleg.

Met de sociale vormingsplicht richten de autoriteiten van de Antillen zich vooral op die jongeren die op geen enkele wijze vorming genieten en dus elke zinvolle dagindeling missen. De Antilliaanse regering heeft gezegd zich met name te zullen richten op de categorie moeilijk bereikbare jongeren. Dat zijn jongeren die aan geen enkele vorm van onderwijs deelnemen en die niet reageren op brieven waarmee zij worden opgeroepen. De voorlichting is uiteraard een zaak van de Antillen zelf.

Als risicjongeren worden teruggestuurd naar de Antillen, vallen zij daar onder de vormingsplicht. Op die manier wil men voorkomen dat zij met allerlei vormen van criminaliteit in aanraking komen. Vooral de drugs-criminaliteit vormt een grote bedreiging. Veel gedetineerden zijn voor een dergelijk delict veroordeeld. Met minister Dick, de minister van Justitie van de Antillen, is dan ook gesproken over de opvang van drugsverslaafden op de Antillen. Nederland is bereid tot het verlenen van technische bijstand. Deze krijgt gestalte via de USONA (Uitvoeringsorganisatie Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen).

De Nederlandse Marine heeft een project waaraan 150 jongeren deelnemen. Dit project functioneert goed. Het project wordt gefinancierd uit de begrotingen van Defensie en Koninkrijksrelaties. Opscaling van het aantal deelnemers aan het project is niet mogelijk, aangezien daarvoor de capaciteit ontbreekt. Voor de huidige 150 jongeren zijn 30 man begeleiding nodig.

De minister erkent dat de Antillen met de LTU (Landsverordening toelating en uitzetting) eisen stellen aan migrerende Nederlanders. Die eisen zijn echter in 2000 versoepeld en zij verschillen per eiland.

Nadere gedachtewisseling

Mevrouw **Sterk** (CDA) vraagt opnieuw wanneer de regeling in werking zal treden. De urgentie van het probleem vraagt om een nieuwe voorziening binnen een jaar, zodat de jongeren waar het om gaat eindelijk worden geholpen.

Het is haar nog niet duidelijk waaruit de Nederlandse jongerenhulp op de Antillen zal bestaan. Zij herinnert nog eens aan de berichten waaruit blijkt dat op de Antillen steeds minder aandacht wordt geschonken aan onderwijs in de Nederlandse taal. In hoeverre kan Nederland op dat punt de autoriteiten op de Antillen behulpzaam zijn?

Mevrouw Sterk heeft ook een reactie gemist op haar opmerking over de naturalisatie van Dominicanen en Columbianen die geen Nederlands spreken en ook tot de risicogroep behoren.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA) meent dat het juridische oordeel over de voorgestelde voorziening nog niet kan worden gegeven, omdat de inhoud van de wettelijke maatregel niet bekend is. Hij wijst er nog eens op dat de meeste problemen zich voordoen bij de groep jongeren die medio jaren '90 naar Nederland is gekomen. Dat is juist de groep die niet teruggestuurd kan worden. Voor die groep zal dan ook iets in Nederland gedaan moeten worden en juist op dat punt is er nog veel onduidelijk. De heer Dijsselbloem reageert tot slot op de opmerking van minister Pechtold dat de politici op de Antillen gewoonlijk emotioneler reageren

dan die in Nederland. Hij vindt het niet terecht dat over de politici of journalisten in clichés wordt gesproken.

De heer **Van Bommel** (SP) vreest dat de voorgestelde maatregel de Antillianen het gevoel van stigmatisering geeft. Op welke manier denkt de minister het klimaat voor de onderhandelingen te kunnen verbeteren? Hij wijst er voorts op dat Nederland destijds heeft ingestemd met de LTU, zodat het logisch zou zijn dat ook de thans voorgestelde migratiemaatregel pas gaat gelden na instemming van de autoriteiten op de Antillen. Wat is de opvatting van de regering op dit punt? Vindt ook premier Ys dat Nederland een zelfstandige regeling kan treffen voor de terugzending van Antillianen?

De heer Van Bommel vindt dat de echte oplossing alleen gevonden kan worden met het aanpakken van de problemen op de Antillen. Dat kan voorkomen dat jongeren zonder perspectief naar Nederland vertrekken. Het oplossen van de problemen op de Antillen is alleen mogelijk door goed samen te werken en wederzijds respect te tonen.

De heer Van Bommel wijst er tot slot op dat de Beweging ter bevordering van Antilliaanse en Arubaanse participatie met haar brief van 16 mei schrijft dat het toch al niet bijster grote vertrouwen in minister Verdonk de laatste dagen in de Antilliaanse gemeenschap in Nederland tot het nulpunt is gedaald door haar handelwijze om de nu reeds in Nederland verblijvende Nederlanders van Antilliaanse komaf tot op het bot te raken. Het is dus enigszins vreemd dat de minister zegt bij de Antillianen begrip te hebben gevonden voor haar maatregelen. Dat geldt in ieder geval niet voor deze organisatie.

De heer **Luchtenveld** (VVD) herhaalt dat zijn fractie een driesporenbeleid voorstaat: de Antillen en Aruba helpen de levensstandaard te verbeteren, de Antillianen die hier in de problemen geraken helpen om beter te functioneren in de Nederlandse samenleving en een ander migratiebeleid voeren. Dat laatste impliceert dat voorkomen moet worden dat jongeren zonder perspectief naar Nederland vertrekken en dat bij veroordeling in Nederland terugzending een bijkomende straf kan zijn. In het geval van terugzending als bijkomende straf dient de rest van de detentieperiode op de Antillen te worden volbracht.

De heer Luchtenveld merkt voorts op dat de projecten bij de Antillianengemeenten meer effect moeten sorteren. Vooral de gemeenten hebben via de verschillende beleidssectoren de mogelijkheid om de problemen aan te pakken en de bedoelde groep in kaart te brengen. Daarom is het goed om de koppeling met het grotestedenbeleid te leggen.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks) benadrukt dat het niet gaat om een probleem van de Antillen, maar om een probleem van het Koninkrijk. Daarom moet het Koninkrijk investeren in beter onderwijs en armoedebestrijding. Met het eenzijdig oprichten van een hek lost men de problemen niet op. Daarmee wekt men slechts de schijn van daadkracht, terwijl die achterwege blijft bij acties die hard nodig zijn. Wat wordt bijvoorbeeld gedaan om de vormingsplicht in Nederland, waar de motie-Verhagen om vraagt, gestalte te geven?

Niet duidelijk is of de Vreemdelingenwet met extra categorieën wordt uitgebreid. Ook is niet bekend hoeveel jongeren onder de 25 jaar die naar Nederland zijn gekomen in een uitkeringssituatie zijn beland.

Mevrouw Azough vindt dat de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties met zijn opmerking over de meer emotionele manier van reageren van de Antillianen geen recht doet aan hun oprechte gevoel van vernedering en het idee dat zij tot tweederangs burgers worden gedgegradeerd. Zijn Antillianen en Arubanen eigenlijk nog wel Nederlanders als deze extra regeling gaat gelden?

Minister **Verdonk** zegt nogmaals dat zij streeft naar invoering van de aparte wettelijke voorziening binnen een jaar, maar daarbij afhankelijk te zijn van de planning van de Kamer. Eveneens streeft zij naar het op korte termijn uitvoeren van de voogdijregeling.

De Antillen hanteren andere voorwaarden voor naturalisatie. Een belangrijk verschil is dat er geen toets op het beheersen van de Nederlandse taal is. Daardoor kan het voor komen dat op de Antillen genaturaliseerde buitenlanders naar Nederland vertrekken, terwijl zij het Nederlands slecht of niet beheersen. Deze kwestie is onderwerp van gesprek met de betrokken ministers op de Antillen.

De minister zegt voorts dat het verkeerd is bij het bespreken van de kwestie van de Antilliaanse risicjongeren te wijzen op stigmatisering en de vraag te stellen of Antillianen wel Nederlanders zijn. Met de Antillianengemeenschap in Nederland zijn de problemen goed bespreekbaar en ook al is de discussie met de politici op de Antillen soms fel, ook bij hen leeft het idee dat er iets moet gebeuren. De beweging waarover de heer Van Bommel spreekt is voor haar nieuw. Zij verzoekt de heer Van Bommel haar een afschrift van de genoemde brief te verstrekken, zodat zij met deze groep contact kan opnemen.

De minister herinnert er voorts aan dat de thans voorgestelde toelatingsregeling een lange voorgeschiedenis kent. De gezamenlijke commissie onder leiding van Magda Rafaël had van zowel premier Ys als de Nederlandse regering toestemming om alle maatregelen onder de loep te nemen die het probleem zouden kunnen oplossen. Daarbij kwam ook een toelatingsregeling aan de orde. Premier Ys heeft echter op een bepaald moment besloten om het werk van de commissie te beëindigen. Daarop is premier Ys meegedeeld dat de Nederlandse regering haar eigen weg zou bewandelen.

Voor de aparte voorziening waarvoor vervolgens is gekozen, is niet de toestemming van de autoriteiten op de Antillen nodig. Zij kan worden getroffen zonder in strijd te komen met het Statuut. Natuurlijk gaat Nederland de te nemen stappen met de Antilliaanse regering en de Antilliaanse gemeenschap in Nederland bespreken. Nederland is echter niet afhankelijk van instemming van de Antillen. De minister herhaalt dat het niet om een generieke, maar om een specifieke maatregel voor een specifieke groep gaat. In artikel 3 van het Statuut staat dat het toezicht op de algemene regelen betreffende de toelating en uitzetting van Nederlanders een aangelegenheid van het Koninkrijk is. Dat geldt dus niet voor specifieke regelingen. De opvatting dat de LTU destijds met toestemming van Nederland is ingevoerd, berust niet op een eenduidige interpretatie. De meningen daarover zijn dus verdeeld.

Straffen in Nederland opgelegd kunnen ook op de Antillen ten uitvoer worden gebracht. Overdracht van de tenuitvoerlegging vindt alleen plaats na instemming van de betrokken gedetineerden. Dit is analoog aan de procedure genoemd in het verdrag inzake de overbrenging van gevonnisde personen. Het CPT, de Committee for the Prevention of Torture, kan bezwaar maken tegen overplaatsing, als overplaatsing vermindering van de detentiefaciliteiten betekent. Voor terugzending als bijzondere voorwaarde of bijkomende straf is wijziging van de Strafwet nodig. Deze wijziging betreft het beleidsterrein van de minister van Justitie.

De minister is eveneens van mening dat het de bedoeling is dat bij het uitvoeren van de verschillende projecten de gemeenten van elkaar leren en dat zo nodig aanvullende programma's worden geïnitieerd om de problemen op te lossen. Zij zal schriftelijk reageren op de vraag van mevrouw Azough hoeveel jongeren in een uitkeringssituatie terecht zijn gekomen en hoeveel zijn gaan studeren of werken. Ook zal zij laten weten hoe het staat met de uitvoering van de motie-Verhagen en nagaan wat zij kan doen voor de groep die reeds lang in Nederland is, maar toch afwijkend gedrag vertoont.

De minister merkt tot slot op dat de juridische mogelijkheid om in voorkomende gevallen jongeren terug te zenden reeds lang bestaat, maar dat het steeds heeft ontbroken aan politieke wil. Die is er nu wel.

Minister **Pechtold** erkent dat beheersing van het Nederlands op de Antillen lang niet altijd toereikend is. Dat beschouwt hij als een probleem dat zich met name doet gevoelen als jongeren in Nederland een opleiding willen volgen. Nederland moet dergelijke problemen durven benoemen, omdat anders ook geen oplossing mogelijk is. Het is zijn nadrukkelijke intentie om in de huidige kabinetsperiode de problemen bij de wortel aan te pakken en dat betekent dat er iets op de Antillen moet gebeuren. In reactie op de opmerking over het mogelijke onderscheid tussen Nederlanders, wijst hij erop dat het terugzenden van Antillianen in voorkomende gevallen nodig kan zijn, maar dat deze Antillianen gewoon Nederlanders blijven.

De **voorzitter** merkt tot slot op dat de bijdragen van de leden verschillende keren werden onderbroken door applaus van de aanwezigen op de publieke tribune. Dat maakte de vergadering tot een bijzondere zitting en onderstreepte de betrokkenheid van de luisteraars.

De voorzitter van de algemene commissie voor Integratiebeleid,
Adelmund

De voorzitter van de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en
Arubaanse Zaken,
Van Beek

De griffier van de algemene commissie voor Integratiebeleid,
Beuker